

**NAPLNĚNÍ
VYTČENÝCH ZÁKLADNÍCH TEZÍ A PRINCIPŮ
V NÁVRHU
NOVÉHO ZÁKONA O OCHRANĚ OVZDUŠÍ
PŘEDLÁDANÉHO VLÁDĚ ČR**

**Ing. Jan Kužel
Odbor ochrany ovzduší MŽP**

OBSAH:

➤ ÚVOD

➤ ZÁKLADNÍ CÍLE A PRINCIPY

- SROZUMITELNÉ A JASNĚ DEFINOVANÉ CÍLE A ÚČINNĚJŠÍ NÁSTROJE
- KONTINUITA SE STÁVAJÍCÍ PRÁVNÍ ÚPRAVOU A PROVÁZANOST S OSTATNÍMI SLOŽKOVÝMI PRÁVNÍMI PŘEDPISY
- ZAMĚŘENÍ NOVÉHO ZÁKONA POUZE NA OCHRANU OVZDUŠÍ
- SEKTOROVÝ A INDIVIDUÁLNÍ PŘÍSTUP K REGULACI ZDROJŮ
- ZJEDNODUŠENÍ A ZVÝŠENÍ PRÁVNÍ ČISTOTY LEGISLATIVY
- VYUŽITÍ LOGIKY PROGRAMOVÁNÍ V PRÁVNÍ ÚPRAVĚ
- RESPEKTOVÁNÍ PRINCIPŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE
- EFEKTIVNÍ VÝKON VEŘEJNÉ SPRÁVY, KOMPETENCE A ZODPOVĚDNOST
- ŘEŠENÍ EKONOMICKÝCH NÁSTROJŮ V RÁMCI EKOLOGICKÉ DAŇOVÉ REFORMY

➤ ZÁVĚR

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

ÚVOD

MOTTO:

Dosažení nákladově efektivního zlepšení kvality ovzduší při současném snížení nadbytečné administrativní zátěže a legislativních povinností

- ✓ zpřísnování podmínek provozu zdrojů znečišťování na základě zvýšené úrovně znečištění ovzduší
- ✓ závazek ČR transponovat Směrnici ES č. 50/2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu
- ✓ potřeba nových nástrojů, jež umožní efektivně zlepšit kvalitu ovzduší

ZÁKLADNÍ CÍLE A PRINCIPY

SROZUMITELNÉ A JASNĚ DEFINOVANÉ CÍLE

- Předcházet a snížit úroveň znečištění ovzduší a omezit tím rizika pro lidské zdraví způsobená znečištěním ovzduší.
- Snížit zátěž životního prostředí látkami vnášenými do ovzduší a poškozujícími ekosystémy.
- Vytvořit předpoklady pro regeneraci složek životního prostředí postižených v důsledku znečištění ovzduší.

ÚČINNĚJŠÍ NÁSTROJE K DOSAŽENÍ CÍLŮ

- Problém stávající právní úpravy není v málo ambiciózních cílech, problém je v prostředcích, které nemohou ve stávající podobě, případně v možnostech jejich využívání k dosažení cílů sloužit.
- Nová právní úprava nechce formulovat přísnější cíle, ale odpovídající nástroje (navrhnout nové a upravit stávající) a jejich efektivní využívání k dosažení cílů.

ZÁKLADNÍ CÍLE A PRINCIPY

KONTINUITA SE STÁVAJÍCÍ PRÁVNÍ ÚPRAVOU

- Nový zákon v maximálně možné míře zachovává principy a nástroje, které se osvědčily.
- Doplněny jsou principy a nástroje, jež se objevují nově v legislativě Evropského společenství.
- Stávající zákon je zdánlivě nepřehledný a obtížněji využitelný pro běžné uživatele.
- Nástroje ve stávajícím zákoně jsou proto obtížně aplikovatelné, i když řada z nich může být sama o sobě, ale zejména pak ve spojení s dalšími, k dosažení stanovených cílů velmi účinná.

PROVÁZANOST S OSTATNÍMI SLOŽKOVÝMI PRÁVNÍMI PŘEDPISY

- Nová právní úprava zohledňuje legislativu integrované prevence, nakládání s odpady a v rámci možnosti i změny klimatu a hospodaření s energií.

ZÁKLADNÍ CÍLE A PRINCIPY

ZAMĚŘENÍ NOVÉHO ZÁKONA POUZE NA OCHRANU OVZDUŠÍ

- Soustředit novou právní úpravu **pouze na ochranu ovzduší se nepodařilo zcela naplnit.**
- Předmětem této právní úpravy již **nebude** problematika ochrany ozonové vrstvy a snižování emisí F-plynů.
- Součástí nového zákona však **i nadále zůstává problematika biopaliv v dopravě.**
- Nedochozí k větší provázanosti ochrany ovzduší a snižování emisí oxidu uhličitého.

ZÁKLADNÍ CÍLE A PRINCIPY

SEKTOROVÝ A INDIVIDUÁLNÍ PŘÍSTUP K REGULACI ZDROJŮ

- Na zdroje, které nejsou významným zdrojem znečišťování ovzduší, jsou často kladeny **nároky, které neodpovídají jejich vlivu na znečištění ovzduší** a které představují zbytečnou administrativní zátěž.
- Nový zákon zavádí **účinnou sektorovou a individuální regulaci u stávající množiny zdrojů a významně posunuje možnosti regulovat dopravu** v centrech obcí a měst se zhoršenou kvalitou ovzduší.
- Regulace malých spalovacích zdrojů v domácnostech byla naplněna pouze částečně. Nová úprava se nakonec soustředila **na předepsání minimálních technických a emisních požadavků na spalovací stacionární zdroje o jmenovitém tepelném příkonu 300 kW a nižším.**

ZÁKLADNÍ CÍLE A PRINCIPY

ZJEDNODUŠENÍ A ZVÝŠENÍ PRÁVNÍ ČISTOTY LEGISLATIVY OCHRANY OVZDUŠÍ

- Rozsáhlá a komplikovaná legislativa sama o sobě nezaručuje dosažení cílů ochrany ovzduší.
- Novelizace prováděcích právních předpisů přináší **problémy, pokud se střetávají požadavky na právní čistotu předpisu na jedné straně s požadavky na dostatečnou transpozici evropských směrnic na druhé straně**, které však již byly do českého právního řádu, i když nevhodně, implementovány.

ZÁKLADNÍ CÍLE A PRINCIPY

VYUŽITÍ LOGIKY PROGRAMOVÁNÍ V LEGISLATIVĚ OCHRANY OVZDUŠÍ

- Stávající zákon o ochraně ovzduší se v oblasti řízení kvality ovzduší opírá o programy ke zlepšení kvality ovzduší, jejich praktická aplikace je však do značné míry omezena.
- Snaha uplatnit v novém zákoně důsledně zejména následující vazby:
  - ✓ **Cíl musí být doprovázen nástroji, které mohou zaručit jeho splnění.**
  - ✓ Plnění cílů a využití nástrojů musí být **objektivně ověřitelné** stanovenými indikátory.
  - ✓ Sledované a hodnocené indikátory by měly být identické s indikátory sledovanými v rámci mezinárodních úmluv a organizací (nebo je vhodně doplňovat).
  - ✓ **Zavedení/posílení horizontální a vertikální vazby**, které stávající právní úprava postrádá.

ZÁKLADNÍ CÍLE A PRINCIPY

RESPEKTOVÁNÍ PRINCIPŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

▪ Snaha v maximální možné míře respektovat principy trvale udržitelného rozvoje zejména:

- ✓ **princip přiměřenosti nákladů** - vynaložené náklady na opatření by vždy měly vyvolat optimální účinek;
- ✓ **princip předběžné opatrnosti** - opatrnost je nutno zachovávat i v případech, kdy není jisté, že k nežádoucímu jevu dojde;
- ✓ **princip subsidiarity** - problémy je nutno řešit na co nejnižší možné úrovni;
- ✓ **princip uváženého přijímání environmentálních závazků** - nelze přijímat environmentální závazky bez zodpovědného ocenění jejich dopadu;
- ✓ **princip „znečišťovatel a spotřebitel platí“** - každý, kdo svou činností nepříznivě ovlivňuje životní prostředí, odpovídá za škody na životním prostředí způsobené;

ZÁKLADNÍ CÍLE A PRINCIPY

EFEKTIVNÍ VÝKON VEŘEJNÉ SPRÁVY

- Cíle jsou zřetelně formulovány a nastaveny i podle jednotlivých úrovní výkonu veřejné správy tak, aby se předešlo přílišné abstraktnosti těchto cílů.
- Úsilí dotčených subjektů se v současnosti často zaměřuje na řešení marginálních problémů spočívajících v úzkostlivém naplňování formy a odsouvá do pozadí podstatu ochrany ovzduší jako takové.

KOMPETENCE A ZODPOVĚDNOST

- Zodpovědnost za plnění všech cílů je jednoznačně přiřazena tam, kde je zákonem dáno nejvíce kompetencí.

ZÁKLADNÍ CÍLE A PRINCIPY

ŘEŠENÍ EKONOMICKÝCH NÁSTROJŮ V RÁMCI EKOLOGICKÉ DAŇOVÉ REFORMY

Ekonomické nástroje byly v konečné fázi významně redukovány oproti původním představám. **Zákon** předkládaný vládě však **zachovává poplatky za znečišťování ovzduší** a lze předpokládat, že **budou stimulovat** provozovatele stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší **k dalšímu snižování emisí znečišťujících látek pod stanovené limitní hodnoty.**

ZÁVĚR

Vytčené základní teze a principy uvedené výše jsou v návrhu nového zákona o ochraně ovzduší realizovány zejména prostřednictvím administrativních, programových a ekonomických nástrojů.

Vzhledem k tomu, že ochrana ovzduší se stala jednou z priorit programového prohlášení vlády, **proběhlo i vypořádání zásadních připomínek k novému zákonu s ostatními rezorty nad očekávání dobře a základní principy a teze původně nastavené se zdají v současnosti ve své většině dobře naplněné.**

Děkuji za pozornost.

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

